

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_D_364

STAROVĚKÁ ČÍNA

Autor: Taťjana Horáková, Mgr.

Použití: 6. ročník

Datum vypracování: 11. 11. 2012

Datum pilotáže: 21. 1. 2013

Metodika: pomocí prezentace, učebnice a mapy seznámit žáky s dějinami starověké Číny, lze využít otázek pro samostatnou práci žáků

Anotace: prezentace seznamuje s přírodními podmínkami, s nejstaršími dějinami Číny, písmem, čínskými vynálezy (klíčová slova: Velká čínská zeď, Čchin, Chan, čínské písmo, hedvábí, papír, porcelán, Konfucius)

Základní škola Kladno, Vašatova 1438

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Taťjana Horáková

6000 př. n. l. – 220 n. l.

STAROVĚKÁ ČÍNA

PŘÍRODNÍ PODMÍNKY, ŘEMESLA, OBCHOD

oddělena horami, pouštěmi, mořem=> samostatný vývoj

řeky: **Chuang-che** (Žlutá řeka), **Jang-c-tiang** (Dlouhá řeka)

- zavlažovací zařízení, pluh

- pěstovali: obilí, rýži, proso, čajovník, ovoce, zeleninu

- chovali: psy, prasata, drůbež, bource morušového => výroba hedvábí

- zruční řemeslníci – odlévání kovů, hrnčářský kruh

- *obchod* – platba obilím nebo hedvábím, později mince

DĚJINY ČÍNY

- ✘ malé osady – vzájemné boje
- ✘ **1550 – 1045 př.n.l.** – první doložený stát – říše Šang
- ✘ králové a šlechta právo věštit a obětovat předkům
- ✘ **1045 – 256 př.n.l.** – říše Čou – nepřetržité války
- ✘ **221 – 207 př.n.l.** – říše Čchin = Říše středu – v čele první císař nazývaný „**Syn nebes**“ (terakotová armáda)
– dal propojit obranné zdi do “**Velké čínské zdi**“
- ✘ **206 př.n.l. – 220 n.l.** – říše Chan (dynastie podle níž se dnes Číňané nazývají)

Obr. 1: Velká čínská zed'

**Obr. 2: Strážní věž
poblíž Pekingu**

TAJEMSTVÍ ČÍNSKÉHO PÍSMÁ

- ✘ nejstarší čínské znaky - věštebné nápisy
- ✘ čínské písmo se vyvinulo z obrázků
- ✘ **nejdéle používané písmo na světě**
- ✘ důležité celonárodní pojítka pro Čínu dodnes (čínština má mnoho nářečí – nerozumějí si, ale znaky umí číst všichni)
- ✘ slovníky - několik tisíc znaků – základ 2000 znaků

獲卿我元四年七月初七見歲終時局之變千幻百
流哀河可立黃門以六事伏誅學士以黨人受
錮一切惟節相鐵樵伯唐書中詳之身不項
德南比兩局一壞于小人一壞于君子舉未數月
已成前屋此自中國氣運衰何之哉此間雖已凌
南於盾不無賴賢者羞之腥羶之地不復可以
居也
又在滄海細報館甚善此也

Obr. 3: Rukopis psaný tradičně ve sloupcích

OTÁZKY A ÚKOLY

- ✘ Čajovník je bylina, keř nebo strom? Které části se sklízají?
- ✘ Popiš výrobu hedvábí.
- ✘ Proč Číňané tak pečlivě střežili tajemství výroby některých druhů zboží?
- ✘ Jak a z čeho Číňané vyráběli papír?
- ✘ Jak se jmenoval nejvýznamnější čínský filosof?
- ✘ Kde byla odkryta „terakotová armáda“?

ODPOVĚDI:

- ✘ Je to keř, sklízají se vrchní části keře.
- ✘ Kokony **bource morušového** se vhodí do horké vody a pak z nich lze odvinout vlákno 800m dlouhé. Vlákna se spřádají a pak tkají, vzniká látka zvaná **hedvábí**.
- ✘ Číňané byli jedinými výrobci, a proto bohatli na prodeji.
- ✘ Kousky bambusu s útržky hedvábí a stromovou kůrou vařili na kaši, tu pak sušili na sítěch a získali papír.
- ✘ Konfucius
- ✘ V hrobce Prvního císaře (10000 soch z pálené hlíny).

ČÍNSKÉ OBJEVY A VYNÁLEZY

- ✘ hedvábí (vlákna odvíjená z kokonů bource morušového)
- ✘ kompas, kormidlo
- ✘ porcelán
- ✘ papír
- ✘ Velká čínská zeď

ZDROJE:

- ✘ Kolektiv autorů: Dějepis 6: Pravěk a starověk – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia, Nakladatelství Fraus, Plzeň 2007, 1. vydání
- ✘ Veronika Válková: Pravěk a starověk pro základní školy, SPN Praha 2006
- ✘ **Str. 5, obr. 1:** In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-11] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor::GreatWall_2004_Summer_4.jpg
- ✘ **Obr. 2:** In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-11] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Zed'2005.jpg>
- ✘ **Str. 7, obr. 3:** In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-11-11] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Liang's_calligraphy.jpg